

ligge tæt op til; Side om Side med en af de mindst befolkede og fattigste Dele af Europa eller idetmindste af Danmark (Hør!), deri er den væsentlige Forskjel. Jeg er derfor overbevist om, at vi uden videre Rejse ville være istand til at kunne gennemskue, hvorledes denne Sag maa behandles; vi ville let komme til at erkjende, at der i en Sag af den Natur ligger maaffee en Deel, som er Staten vedkommende, som dog maaffee dog er den mindre Deel, men der ligger vistnok en meget stor Deel, som umulig kan være den tilgrændsende svagere Deel af Landets Sag at afgjøre alene. De værne ikke alene for dem selv, men de værne ogsaa for en meget betydelig Deel af Landet. Hvor stor en Deel af Landet de værne om ved at holde Klitterne i Aye, det er der Ingen af os, som veed, thi i Mandts Minde har Sandet ikke røget paa den Maade, at man noie veed, hvor langt det kan bringes, naar det faaer frit Spillerum; men undersøge vi vort hele geognostiske Forhold, saa er der Tegn paa at Odelæggelse kan blive meget stor, og at Sagen altsaa har en ikke ringe Bigtighed. Jeg troer altsaa, at, naar vi gaae ud fra dette Synspunkt, saa behøver den ærede Minister ikke at opholde Sagens Afgjørelse, indtil han faaer sendt en Mand udenlands. Der er desuden den Fare ved at betræde denne Vej, at vi for hver Gang vi skulle gjøre Noget, saa først skulle sende en Mand ud, for at see sig om. Dersom vi ikke have saamegen Geni og Opfindsomhed hos os selv, at vi kunne gjøre det ved vore egne Kræfter, saa ere vi ikke stikkede til noget som helst Selvstændigt i Verden, og den Styrelse, som ikke forstaaer at bruge de Kræfter, der ere tilstede, for at naae et saa simpelt Formaal som dette, er ikke stikket til at styre Staten i dette Dieblit, og den Efterretning, som Regjeringen kan faae igjennem en Mand sendt til Holland, for at see paa Klitterne i en kort Tid, den kan virkelig ikke fremme Sagen en Smule mere end den kan fremmes ved at skaffe sig de fornødne Oplysninger her i Forbindelse med den fornødne Opfindsomhed, og dersom der iforveien

ingen Opfindsomhed er, saa skabes der ingen Opfindsomhed ved at en Mand sendes til Holland. Gaaer Sendelsen derimod ud paa at undersøge, hvorledes Klitterne kunne behandles med større Dygtighed og med større Kunst for med mindre Midler at aye dem, saa bliver det en anden Sag, saa kan man vente sig, at der kan vindes noget Udbytte ved en Sendelse af denne Natur, og saa vil det vist være rigtigt just at anvende den Mand dertil, som igjennem en lang Arrætkes Erfaring er kommet til at indsee, at han endnu ikke har været Herre over Sagen. — Han vil altsaa have lagt Mærke til, hvor Vanskelighederne findes, og han vil allerlettest være istand til at see, hvor det er gjort bedst; men der vil det atter ikke kunne hjælpe til Noget, at han en kort Tid reiser hen til Holland og gaaer omkring og seer sig om og lader sig noget foresnakke, thi ved enhver Ting i Verden er der 2 forskjellige Sider ved en Sag, den ene er Siden i dens objective Sandhed og den anden er Beretningen om den af de Vedkommende; som det altid er mere eller mindre om at gjøre at vise den saa blank og skinnende som mulig. Den, som kommer til at undersøge en Gjenstand af denne Art i en kort Tid, og som saa at sige ikke kommer til at deeltage i alle Besværligheder og til at være tilstede der, hvor det netop viser sig, at man endnu ikke har fundet de rigtige Midler til at overvinde Vanskelighederne, den, siger jeg, som ikke bliver saa længe tilstede, han faaer ikke den tilbørlige Sandhed, han faaer den engang af de offentlige Mynigheder antagne Form, hvori det skal lægges frem for al Verdens Dine; kun den faaer han. Kommer han desuden paa et saadant Sted uden at kunne den menige Mandts Tungemaal, saa faaer han kun de fornemme Folks Beretninger, som jevnlige i Forhold af denne Natur ere skjæve. (Grundtvig: Det kan man see paa Udfaldet.) Man maa have været der i saa lang Tid, at man ikke alene forstaaer Sproget, der bliver talt, men ogsaa faaer dem, der ellers ikke let udtale sig, til at tale aabenhjertigt og sandt.